

Profesor Lisý – svieži sedemdesiatnik

Nikto z tých, ktorí poznajú istý čas tohto nenápadného pána s okuliarmi, briskným krokom, ale pokojným rozvážnym chovaním, bystrým úsudkom a neuveriteľným, pritom netušeným mešcom vedomostí by neuveril, že má už „tolko“ rokov... Zasvätil neurológii doslovne najplodnejšiu éru života. Osud mu doprial skvelé štartovacie zázemie – dostal sa do elitného tímu legendárneho docenta Trávnika, ktorý spočiatku v Trenčíne a neskôr v Bratislave vybudoval základy postgraduálnej výchovy neurológie. Profesor MUDr. L. Lisý, DrSc. o niečo neskôr prevzal sám žezlo vedúceho katedry neurológie Slovenskej zdravotníckej univerzity, aby kontinuálne udržiaval a plynule zvyšoval vysokú latku úrovne neurologických atestácií I. a II. stupňa súčasnej špecializácie.

Profesora Lisého charakterizuje okrem neustále sa rozširujúceho (v užšom neurologickom ponímaní až polyhistorického) vedomostného obzoru nevšedná húževnatosť, priam kypiaci túžba po poznání a nevädnuca radosť nielen z poznávania, ale aj z rôznych foriem jeho zdelovania. Okrem jeho rodinky (manželky neurologičky a dcéry) je každému známe, že druhou láskou p. profesora je doslovne povolanie či zamestnanie a zároveň poslanie – neurológia. Sám mimoriadne zdatný a vzdelaný neurofyziológ (znamenitý elektromyografista) má prehľad o každom zákutí neurológie, a to vždy v najaktuálnejšom svetle. Nielenže ovláda svoju disciplínu v prizme najnovších poznatkov, ale vie ich aj náležite a ochotne interpretovať. Prof. Lisý je dlhoročný skúsený postgraduálny pedagóg. Neopakovateľné sú osobné stretnutia s ním, keď takpovediac „nascentné“ poznatky, ktoré práve vyčítal z posledného separátu, dokáže pretransformovať do pútavej a zasvätenej podoby aj pre širší okruh kolegov. Týka sa to najmä znalostí z neuroimunológie a neurogenetiky, ktorým sa vehementne venuje posledné roky. Tento útlý muž v bielom plášti je rovnako dobrý v suchej detailnej teórii ako i v inšpirujúcej klinickej praxi, keďže disponuje nápaditou asociatívnou intuíciou nadväzujúcu na široký vedomostný potenciál. Patrí taktiež k prvým propagátorom až nedávno etablovanej slovenskej neuropsychiatrie „de novo“. Vo veciach neurologických vždy bol a zostáva o príslovečný krok vpredu. Prof. Lisý je pilierom neurologickej autoritatívnosti. Kto niečo nevie, vie, že to vie on...

Má „odstup“ od svojich vedomostí a je si vedomý, že adepti špecializačných skúšok

Prof. MUDr. Ľubomír Lisý, DrSc.

z neurológie (pôvodne I. a II. stupňa, teraz jedinej – európskej) nestihnú vedieť toľko čo on, a preto im to počas vládneho examinátorského aktu sám dovysvetlí alebo nenásilne naservíruje... Vždy sa priučia všetci prítomní... Aj týmto prístupom udržiava vysokú úroveň postgraduálnej neurologickej edukácie. Paralelne vedie dlhé roky rozsiahle neurologické klinické pracovisko, sám stále pôsobí v elektromyografickom laboratóriu a je schopný „ad hoc“ vyprodukovať desiatky didakticky znamenitých prednášok, ktoré sú vždy esenciou pokroku v neurológii pre najrôznejšie fóra najmä neurologickej, ale i medziodborovej society. Zúčastňuje sa rád a plodne podnetných diskusií. Je výsostne tolerantný a vystupovaním doslovne solídny a korektný lekár – vedec. Úplne cudzia je mu pseudosuverenita pod rúskom sarkazmu, irónie alebo rutinérstva. Má rád inteligentný suchý humor a vie sa neobyčajne srdečne zasmiať. Málokto tuší, že prof. Lisý má ešte rezervnú pamäť – v družnom rozhovore s ním sa Vám vyjaví nezvyčajne pestrá spomienková a plastická paleta nedávnej histórie neurológie, či československej alebo už samostatnej slovenskej s výnimočnými postrehmi a partikulárnymi engramami týkajúcimi sa nežijúcich i činných persón nášho odboru. Nabádame ho, aby túto svoju schopnosť „zliterárnil“...

Prof. Lisý má vlastnosti znamenitého umierneného neurologického diplomata (viedol 12 rokov výbor Slovenskej neurologickej spoločnosti a získal i čestné členstvo Českej neurologickej spoločnosti), ktorý vie elasticky rozširovať či zužovať hranice tolerance v akýchkoľvek sporných momentoch, a pritom sa nesprenveriť vlastným principiálnym postojom. Vďaka svojej prirodzenej múdrosti a reputácii potencionovanej vavrínmi skúseností plynúcich rokov sa mohol uplatniť

aj v dobách politicky matných a nepotreboval k tomu stranícku bumažku... Jeho vystúpenia nehýria efektmi, ale priam sugestívnu konštruktívnu efektivitu.

Profesor Lisý zmysluplne rozširoval a zveľaďoval lány svojich medicínskych znalostí, aby ich zúročil, sprvu cez bratislavskú Lekársku fakultu UK, kde sa habilitoval a nadobudol hodnosť doktora vied, až po pražskú Univerzitu Karlovu, ktorá mu udelila profesúru. Všetky svoje sily sústredil a venoval predovšetkým postgraduálnej výchove na terajšej Slovenskej zdravotníckej univerzite. Prof. Lisý je nielen mimoriadne sčítaný muž, ale aj jazykovo obratný rétorik aktívne komunikujúci v niekoľkých svetových jazykoch. Ponovembrová spoločnosť si ho nielen povšimla, ale i ocenila, využívajúc jeho neobyčajný duchovný potenciál – stáva sa členom expertného tímu pre štúdium Parkinsonovej choroby v Číne, je poradcom Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) pre neurológiu v Ženeve, bol hnacím motorom alebo citlivým posudzovateľom viacerých prioritných vedeckých, grantových projektov. Je členom kvalifikačnej komisie Slovenskej akadémie vied ako i vedeckých rád niekoľkých univerzít. Zavádzal mnohé nové metodiky, resp. liečebné postupy (napr. single fibre electromyography, aplikácia botulotoxínu...). Zaoberal sa vari celým neurologickým nozologickým spektrom, pričom najviac pozornosti venoval centrálnym poruchám hybnosti, cievnyim ochoreniam mozgu, sclerosis multiplex, migréne alebo degeneratívnym ochoreniam centrálného nervového systému. Prínosné sú jeho viaceré knižné príspevky, vyše 300 publikácií v domácom a zahraničnom písomníctve. Je členom viacerých vedeckých a pedagogických, vo svete roztrúsených významných ustanovizní, má zásluhy o založenie Európskej federácie neurologickej spoločnosti v Marseille, je členom akadémie New York a čestným občanom štátu Georgia v USA, atď... Prof. Lisý veľa rokov zastupuje Slovenskú neurologickú spoločnosť v Európskej federácii neurologických spoločností (EFNS) a taktiež vo Svetovej federácii neurológie (WFN). K tomu by patril zoznam členstiev v redakčných radách významných periodík ako i výpočet mnohých študijných pobytov po celom svete veľmi často v roli pozývaného pedagóga, ako i ďalšie dielčie pocty.

A napokon treba dodať a akcentovať: práve takúto košatú osobnosť lemujú nimbus zrelej múdrosti, profesijnej poctivosti a súčasne mi-

moriadnej skromnosti a profesionálnej pokory. Hlboké porozumenie pre ľudské utrpenie sa v jeho osobe snúbi so schopnosťou poskytovania najerudovanejšej lekárskej pomoci alebo aspoň priliehavej útechy. V sfére lekárskeho umenia nie sú oné vlastnosti dané každému jedincovi. Mimo medicíny je prof. Lisý široko zbehlý diskusný ak-tér všemožných tém, ktorý vie veci dobre posúdiť či vyjadriť a prípadne polemizovať s prúdom informácií a zážitkov súčasného turbulentného

sveta. Vyzná sa v mnohých faldách umenia, dokáže sa výborne orientovať v rekognoskácii všetkého nového, osvojuje si pružne moderné technologické výdobytky, ktoré mu zrýchľujú prístup k informáciám, je adekvátne flexibilný pri konfrontácii nových spoločensko-kultúrnych a sociálnych udalostí, vie sa adaptovať, ale dokáže aj trefne argumentovať či mentorovať... Možno sa mu láska ku genetike odmeňuje – bez zveličovania je vskutku náš jubilatant akoby vekom

nedotknutý – bolo mu asi udelené oddialenie biologickej apoptózy... Nech teda z tohto daru predovšetkým on sám, jeho rodina ako i široká familia kolegov a šiky pacientov vyťažia a profitujú čo najviac a čo najdlhšie.

prof. MUDr. Peter Kukumberg, PhD.

*Prednosta II. neurologickej kliniky
Univerzitnej nemocnice akademika L. Dédera,
Bratislava*

MUDr. Jan Hromada, sedmdesátiletý

Neurol. prax 2011; 12(3): 208

1. máje 2011 se dožívá 70 let známý a významný český, resp. československý neurolog MUDr. Jan Hromada. Pro medicínu získal již genetickou výbavu, jeho otec byl přednostou anatomického ústavu na lékařské fakultě v Hradci Králové a matka zubní lékařka. Jan Hromada promoval na LF UK v Hradci Králové v roce 1964 a od této doby se plně věnoval neurologii. Nejprve v Krajské nemocnici v Ostravě, posléze jako zástupce primáře na Neurologickém oddělení Městské nemocnice v Ostravě a v roce 1990 se stal přednostou Neurologické kliniky Fakultní nemocnice v Ostravě-Porubě. V této funkci působil až do roku 2001. Po té se vrátil zpět na Neurologické oddělení Městské nemocnice v Ostravě a následně pracoval i v EMG laboratoři na 1. neurologické klinice FN u sv. Anny v Brně. V současné době pracuje v ostravském Hospici sv. Lukáše.

Jan Hromada je zkušený kliník se širokým odborným rozhledem jak v klinické neurologii, tak v komplementárních metodách a čerpá i ze znalostí ostatních oborů. Navíc je uznávaný odborník v elektromyografii a problematice

nervosvalových poruch včetně průmyslové neurologie a je proto právem čestným členem Neuromuskulární sekce. V rámci svého současného působení se odborně zaměřuje na problematiku paliativní léčby a neurologických projevů ve stáří, např. i méně známého problému sarkopenie. Je členem čestné rady České lékařské komory a ve FN v Ostravě působil i jako předseda Etické komise. Pedagogické schopnosti uplatnil ve výuce neurologie na Zdravotně-sociální fakultě Ostravské univerzity.

Soustavně sleduje zahraniční odbornou literaturu a má stále aktuální znalosti v celé klinické neurologii. Byl známý svou rozsáhlou kartotékou separátních prací.

Je členem redakční rady Neurologie pro praxi a organizoval pro časopis dvě hlavní témata, v r. 2001 „Nervosvalové poruchy u kriticky nemocných“ a v r. 2010 „Paliativní léčba a péče u nemocných s neurologickými chorobami“. Je garantem i bloku Paliativní neurologie na letošním Sympoziu praktické neurologie.

MUDr. Hromadu znám mnoho let a jsem rád, že patří mezi mé přátele. Často si vzpomenu

MUDr. Jan Hromada

na náš první společný EMG kongres v italském Sorrentu v r. 1987.

Takže milý Honzo, nejen svým jménem, ale jistě za celou neurologickou obec Ti přeji vše nejlepší ke krásnému jubileu a do dalších let pevné zdraví, duševní i tělesnou svěžest. Ať Ti i nadále slouží hlava i tělo, zachováš si chuť do práce i do života, práce se Ti daří a přináší uspokojení. Ať si Tě i nadále lidé váží a mají Tě rádi. Ad multos annos.

*prof. MUDr. Zdeněk Ambler, DrSc.
Neurologická klinika LF UK a FN, Plzeň*